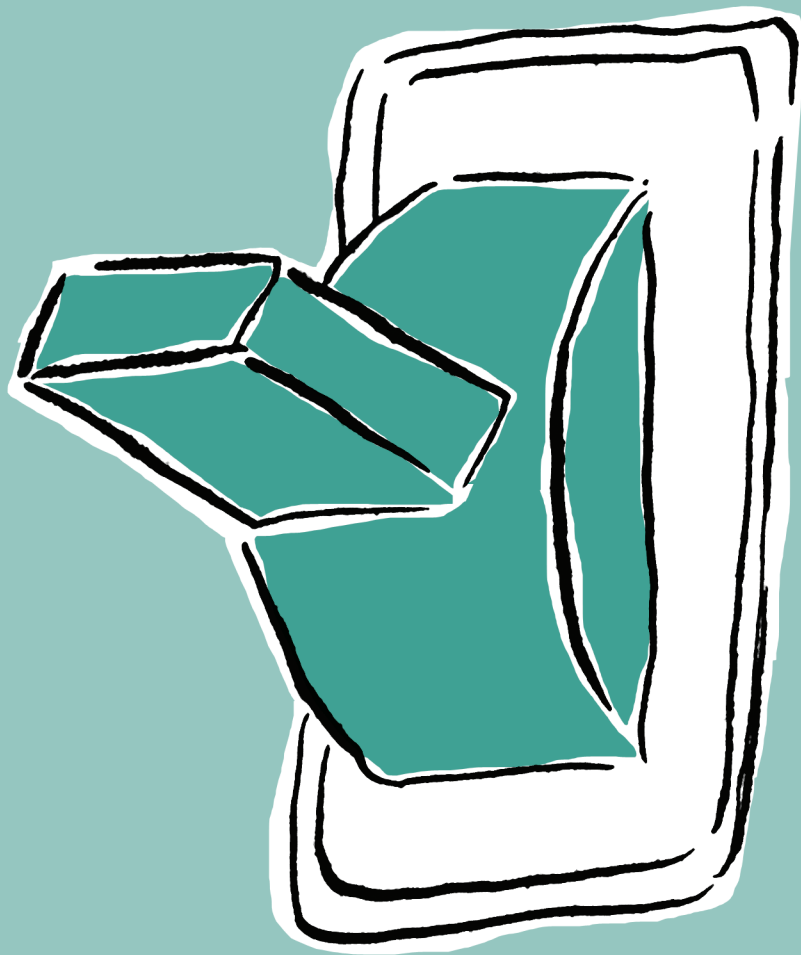

Mégis, kinek az élete?

D1

AZ EUTANÁZIA MEGÍTÉLÉSÉNEK TÖRTÉNETI VÁLTOZATAI

1. csoport

Eutanázia az ókorban: öngyilkosság és kegyelemölés

Az ókorban a „kegyelemből történő emberölést” olyan felnőtteknél alkalmazták, akik valamilyen súlyos és gyógyíthatatlan betegségben szenvedtek, de saját erejükből nem voltak képesek öngyilkosságot elkövetni: ilyenkor segítséget kaptak a többiektől. Ez már csak azért sem volt visszatetsző, mert a legtöbb ókori filozófiai iskola nem hogy elítélendőnek tartotta volna az öngyilkosságot, hanem még helyeselte is. A sztoikusok például úgy gondolták, hogy az életet a legméltóbb módon öngyilkossággal lehet befejezni: ha valaki fájdalmas betegségben szenved vagy öreg, akkor felesleges tovább kínlódnia (az pedig tulajdonképpen részletkérdés, hogy öngyilkos lesz-e, vagy „kegyelemölésben” részesül). De volt a kegyelemölésnek egy mai szemmel nézve sötétebb oldala is: Platón *Az államban* arról ír, hogy a nyomoréknak született gyermekeket eltüntetik valami „hozzáférhetetlen titkos zugban”. Arisztotelész pedig a *Politikában* kijelenti, hogy a törvénynek kell meggátolnia a korcs szülöttek felnevelését.

Kérdések és feladatok

Mi volt a véleményük az ókori tudósoknak a „kegyelemből való emberölésről”?

Milyen érveket hoztak fel álláspontjuk mellett?

Ti mit gondoltok ezekről az érvekről? Beszéljétek meg, és az egyeztetett vélemény alapján töltsétek ki értelemszerűen a kipontozott helyeket!

Egyetértünk a következő gondolatokkal:

.....

.....

.....

mert

.....

.....

.....

Nem értünk egyet a következő gondolatokkal:

.....

.....

.....

mert

.....

.....

.....

2. csoport**Keresztény állásfoglalás**

A kereszténység ellenezte az öngyilkosság minden formáját, ezért egészen 1516-ig az eutanázia gondolata is elképzelhetetlen volt. Morus az *Utópia* című könyvében pedig az általa ideálisnak tartott társadalmat olyannak írja le, mint amelyben *„A betegeket nagy gyöngédséggel ápolják, semmit sem mulasztanak el, hogy egészségük orvosság vagy gondos éték révén helyreálljon. A gyógyíthatatlan betegek fájdalmát ápolással, beszélgetéssel s minden lehető csillapítószerrel enyhítik. Ha azonban a betegség nemcsak gyógyíthatatlan, de állandó kínt, gyötrelmet is okoz, akkor a papok és a hatóságok arra buzdítják az illetőt: minthogy az élet kötelességeire alkalmatlan, másoknak kolonc, magamagának teher, saját halálát túlélte, ne éltesse tovább betegségét, és ne növelje tovább romlását. Kínlódás az élete, ne húzódjék hát a haláltól: vágjon neki jó lélekkel.”*

Kérdések és feladatok

Hogyan vélekedik a kereszténység az öngyilkosság minden formájáról?

Milyen érveket hoztak fel álláspontjuk mellett?

Ti mit gondoltok ezekről az érvekről? Beszéljétek meg, és az egyeztetett vélemény alapján válaszoljatok írásban a következő kérdésekre.

Teljes mértékben egyetértünk, mert

.....

.....

.....

Részben egyetértünk, mert

.....

.....

.....

Egyáltalán nem értünk egyet, mert

.....

.....

.....

3. csoport**Az orvostudomány felelőssége**

A közel száz évvel Morus után élt angol filozófus, F. Bacon (*A tanulás előmozdítása*, 1605) szerint az orvostudománynak nemcsak az a célja, hogy törekedjen az élet meghosszabbítására, hanem az is, hogy hozzásegítsen a jó halálhoz, ha már nincs más megoldás:

„Az élet meghosszabbítása az egyik legnemesebb orvosi cselekedet, de ugyanakkor a halál könnyűvé tétele is orvosi feladat. Nagyra becsülöm az orvos hivatását, nemcsak mert visszaállíthatja az egészséget, hanem azért is, mert mérsékelheti a fájdalmat, és nemcsak akkor, amikor ezáltal gyógyít, hanem akkor is, amikor a jó és könnyű halált is szorgalmazhatja.”

Amikor a 19. század első felében megjelentek a fájdalomcsillapítók, és ez sokak szerint lehetővé tette, hogy tényleg „jó” (vagy legalább nem kellemetlen) legyen a „jó halál”, az aktív eutanázia első nyílt hirdetője, az angol iskolamester, Samuel D. Williams Jr. így fogalmazott:

„Reménytelen és fájdalmas betegség minden esetében az orvosnak – bármikor, a beteg óhaja szerint – el kell ismernie kötelességéért, hogy kloroformot vagy más ehhez hasonló anesztetikumot alkalmazzon a célból, hogy azonnal megszüntesse a tudatosság állapotát, és a szenvedőt azonnali és gyors halálba segítse, s minden szükséges óvintézkedést meg kell tenni, hogy az e kötelességgel való bármilyen lehetséges visszaélést meg lehessen akadályozni, és hogy minden kétségen kívül meg lehessen állapítani, hogy a szer alkalmazása a beteg kifejezett kívánságára történt.”

Kérdések és feladatok

Hogyan vélekedtek az orvostudomány képviselői az orvos felelősségéről és az eutanáziában vállalható szerepéről?

Milyen érveket hoztak fel álláspontjuk mellett?

Ti mit gondoltok ezekről az érvekről? Beszéljétek meg, és az egyeztetett vélemény alapján töltsétek ki értelemszerűen a kipontozott helyeket!

Egyetértünk következő gondolatokkal:

.....

.....

.....

mert

.....

.....

Nem értünk egyet a következő gondolatokkal:

.....

.....

.....

mert

.....

.....

4. csoport**Németország az első világháború után (eutanázia és fajelmélet)**

Az eutanázia sajátos, náci felhasználását egyrészt több szerencsétlen körülmény egybeesése is lehetővé tette, másrészt kétségtelenül kellett hozzá az is, hogy a fajelmélet orvosi–pszichiáteri körökben szintén magától értetődő ideológiává legyen.

A természetes kiválasztódás elvének átültetése az emberi társadalomba a rasszista alapú, faji hierarchia elméletének divatját segítette. Már a húszas évek elején megjelent egy tisztán pragmatikus irányzat, amely nyilvánvalóan magát a hasznosságot is úgy szűkíti le, hogy abból eltűnnek maguk a mentális, az önmagukért való emberi vonatkozások, az önértékek.

Emellett relativizálták az emberi élet szentségének (vagyis ugyancsak az önértékének) fogalmát, amennyiben elképzelhetőnek, sőt normálisnak találták azokat a helyzeteket, amelyekben egyesek kiiktatható tehernek minősítették mások pusztá életét, ha az valamilyen szempontból gondot okozott nekik.

Semmiféle módon nem vonható kétségbe, hogy vannak olyan életek, amelyeknek a halál megváltás, és ugyanakkor a társadalom és az állam is egy olyan tehertől szabadul meg, melynek vállalása azon kívül, hogy példát ad a legnagyobb önzetlenségre, a legkisebb hasznot sem hajtja. (...) Nem találok jogi, szociális, erkölcsi, vallási szempontból semmiféle alapot arra, hogy megtiltsuk azoknak a megölését, akik az igazi ember borzalmas ellentétét képezik, és borzadályt váltanak ki mindenkiből, akivel találkozhatnak. A nemzetiszocialista (náci) kormány megjelenése végzetes volt ebben a helyzetben a pszichiátriai betegekre, de magára a német civilizációra nézve is. *„Az elmeegógyintézetek szörny-szüllöttek cirkuszaivá váltak, ahová náci ezrei látogattak el, hogy megtekintsék a betegek veseszülettett hasznavehetetlenségét. 1933 és 1939 között 21 ezer ember sereglett az Eglfing-Haar Intézetbe, amelyből hatezren az SS tagjai voltak. Ezek közül néhányan úgy jöttek ki az intézetből, hogy gépfegyverek elhelyezését javasolták a bejárathoz, amelyekkel le lehetne kaszálni a bentlakókat.”* A náci újságok az eljárást irgalomgyilkosságnak keresztelték el. A beteg ember fogalma pedig végképp azonossá vált a teljesen haszontalan ember fogalmával.

Kérdések és feladatok

Beszélgétek meg az olvasott szöveg alapján a következő kérdéseket:

Hogyan kapcsolódott össze a természetes kiválasztódás darwini elmélete és a fajelmélet?

Mi köze van egymáshoz a hasznosságnak és a halálosztáshoz való jognak?

Miért nevezték ezt a náci „irgalomgyilkosságnak”?

Miben áll ennek a fajta gondolkodásnak a rendkívül nagy veszélye?

Gyűjtsetek ellenérveket beteg embereket teljesen haszontalanoknak nevező elmélettel szemben!

Írjátok le ezeket!

.....

.....

.....

.....

.....

5. csoport**Az eutanázia-programtól a tömeggyilkosságig (nemzetiszocialista ideológia)**

Megkezdődött a pszichés betegek koncentrációja a politikai felügyelet alá vont elmeorvosintézetekbe, ahol egy 1933-ban kiadott rendelet alapján „Az örökletesen beteg utódok megelőzése érdekében” rendszeresen sterilizálták a kezelteket. Ez gyakorlatilag az első megvalósult lépést jelentette azon az úton, amelyen a továbbiakban a hatalmon lévők politikai-gazdasági megfontolások miatt szabadon rendelkezhettek másoknak először a szaporodási (életet adó) képessége, majd a teljes élete fölött.

A nemzeti eutanázia-programot a fogyatékos gyerekekkel kezdték, akik likvidálására birodalmi bizottság alakult, három gyermekorvos (!) vezetésével. Speciális gyermekklinikákat hoztak létre, amelyek gyakorlatilag nagyüzemi gyilkosságok színtereivé váltak. A szülők számára lehetetlen volt eldönteni, hogy gyerekeik valóságos vagy álkezelésekben részesülnek-e, hogy mitől romlik az állapotuk, hiszen még maga a pszichiátriai betegségek kezelése is gyerekcipőben járt, s nemhogy a civil társadalom, de az orvosok sem tudhattak sokat a betegségek természetéről, lefolyásáról.

Ezután maga Hitler kapott felhatalmazást arra, hogy gazdasági szempontok alapján kézbe vegye az eutanázia-programot. „Kriszkezelő” koncepciója jegyében – a felnőtt elmebetegekre, majd a cigányokra és nemi betegekre mint „nem normálisokra” vonatkozó rendeletei szellemében, gazdasági okokra is hivatkozva – először a Reich keleti területein kezdték meg a programot (tudniillik itt kellett kórházi helyeket felszabadítani a sebesült katonák számára). A kórházakban SS-egységekkel lövették le a betegeket.

A kancellária pedig létrehozott egy intézményt, amely nyilvántartásba vette az előzőleg kikalkulált 70 ezer áldozatot, majd megszervezte ezek elszállítását és meggyilkolását. A gépezetet közigazdászok, mezőgazdászok, üzletemberek és jogászok csoportja irányította (ez a pozíció a társadalmi mobilitás lehetőségét jelentette a számukra). A hitleri eutanázia-programban végül kb. 270 ezer embert öltek meg.

Kérdések és feladatok

Milyen állomásai voltak a náci „eutanázia-programnak”?

Milyen módon szervezték meg a Harmadik Birodalomban a teljesen haszontalannak és egyúttal értéktelennek minősített emberek halálát?

Mit gondoltok, miért nevezték ezeket a tetteket „irgalomgyilkosságoknak”?

Hány ember halála származik ebből a programból?

Az eutanázia törvényessé tételének milyen veszélyeire lehet következtetni ezekből a rémtettek közül?

Ennek alapján milyen érvek sorakoztathatók fel az eutanázia ellen?

Írjátok ide ezeket!

.....

.....

.....

.....

.....

6. csoport**„Tökéletes kontrollt egyetlen szakma sem tud biztosítani”**

Az eutanázia eltorzítása, azonossá tétele a gyilkossággal és tömeggyilkossággal csak úgy jöhetett létre, hogy a hatalomnak csaknem totális diktatúrát sikerült kiépítenie, célirányos bürokráciával, s olyan helyzetet sikerült teremtenie, amelyben a szakképzett rétegek egy része számára felemelkedést ígért a tökéletes demoralizáltság támogatása, a gyilkolás és a „kegyes halál” fogalmának összemosása. Az eutanáziának ilyen gyakorlata csak kifejezetten megvalósult diktatúrákban és speciális körülmények között jöhetne létre. Mivel azonban az is igaz, hogy tökéletes kontrollt egyetlen szakma sem tud biztosítani, s hogy speciális körülmények sokféle módon is létrejöhetnek, és szerencsétlen egybeeséseket is előidézhetnek, mindig vannak szkeptikusok, akik erre is figyelmeztetnek.

Nyíri Tamás teológus professzor például kijelentette: *„Nem hiszem, hogy ma még, vagy ma már, az emberiség etikai fejlettsége olyan szintű volna, hogy ne kellene tartani a visszaélésektől. A keresztény vagy katolikus felfogás szerint az élet kezdetéről és az élet végétől az ember nem rendelkezhet korlátlan szabadsággal.”*

Leo Alexander pedig *Az orvostudomány diktatúra alatt* című cikkében azt írja: *„Bármilyen nagyok voltak végül ezek a bűncselekmények, mindenki, aki vizsgálta őket, megértette, hogy kis dolgokkal kezdődtek. (...) Olyan nézet elfogadásával, amely az eutanázia-mozgalom alapját is képezi, miszerint előfordulhat, hogy az életet már nem érdemes élni, és ez aztán kiterjedt minden hasznavehetetlen táplálékfogyasztóra és politikailag-társadalmilag nemkívánatos személyre.”*

Ugyanakkor általános vélemény, hogy a náciizmus esetében nem kegyelemből elkövetett emberölésről, hanem ideológiai alapokon elkövetett emberirtásról kell beszélnünk, és ilyesmi nem ismétlődhet meg a demokráciákban.

Egy, a témával foglalkozó konferencián Lucy Dawidowich társadalomtörténész így fogalmazott: *„Az »euthanázia« kifejezést a náciik egészen másképpen használták, mint mi. Ez egyszerűen olyan kódolt elnevezés volt, amelyet a náciik a fajilag »értéktelennek« tekintett különböző embercsoportok kiirtási programjának leplezésére és megszépítésére használtak. Ide sorolták az elmebetegeket, a deformáltakat, a szeniliseket vagy ezek kombinációit. Egyik területen és egyik esetben sem a beteg vagy a haldokló személy elviselhetetlen szenvedése miatt küldték halálba az embert, vagy azért, mert maga a beteg úgy érezte, hogy élete teljesen hasztalan. Egyik esetben sem kérte a beteg a halált. Az emberölést a beteg beleegyezése nélkül, a család tudta nélkül hajtották végre.”*

Kérdések és feladatok

A náciik 270 ezer „nem normálisnak” minősített embert gyilkoltak meg csak azért, mert teljesen értéktelennek és haszontalannak ítélték őket. Az eutanáziaellenes érveknek éppen ez a tömeggyilkosság ad alapot.

Beszélgétek meg, hogy a fent idézett tudósok érvei közül melyekkel értettek egyet, és melyekkel nem.

Egyeztetés után értelemszerűen töltsétek ki a kipontozott helyeket!

Egyetértek a következő gondolatokkal:

.....

.....

.....

mert

.....

.....

Nem értek egyet a következő gondolatokkal:

.....

.....

.....

mert

.....

.....

(Forrás: [http://www.szochalo.hu/index.php?id=772&no_cache=1&tx_ttnews\[tt_news\]=101353](http://www.szochalo.hu/index.php?id=772&no_cache=1&tx_ttnews[tt_news]=101353))

D2 VÉLEMÉNYEK AZ EUTANÁZIÁRÓL – SZÖVEGKÁRTYÁK

A szöveg elolvasása után az azonos szöveget kapó társaitokkal beszéljétek meg véleményeteket!

1.

Szerintem, ha ennyire domináns az, hogy Isten az élet ura, akkor nem szabad elfelejteni a másik oldalt sem, ti. hogy Isten az élet és a halál ura (is). Tehát ha Isten magához szólít valakit, talán az embernek, legyen az orvos vagy nővérke, lehet, hogy nem kellene visszaszólítania azzal, hogy a beteget rácsatolja egy gépre, ami „életben” tartja. Az aktív eutanázia valóban beletartozik az ölés kategóriájába, a passzívvval kapcsolatban azonban lassan a testtel! Gépre csatolva magatehetetlenül vagy kómában éldegélni évekig hátha nem is az Isten akarata.

Hátha valóban érkezett a vég, és ez már csak a mesterséges meghosszabbítás. Az ember csakazértis. Ha elsősorban humánus oldalról közelítjük meg a témát, a másik oldal ott is megtalálható: ha az embernek megvan az élethez való joga (lásd abortuszkérdés), akkor ugyanúgy megvan a halálhoz való joga is. Az, hogy nem megöli vagy megöletti magát, egyszerűen csak köszöni, nem kér a gépi életből, az nem (ön)gyilkosság.

Van még egy bibliai alapvetés, ami nem is csak kizárólagosan bibliai, hanem szinte bármely nagy tanítónál elhangzott, ez az ún. aranyszabály: amit akarsz, hogy tegyenek veled az emberek, te is azt tedd másokkal. A negatív megfogalmazásban pedig: amit nem akarsz, hogy megtegyenek veled, te se tedd azt másokkal. Ezt – a számunkra elsősorban mégiscsak bibliai ígét – is ajánlom figyelmébe a témáról gondolkodóknak.

2.

Van egy brit nő, lehet, hogy láttátok már, a tévé sokszor bemutatja. Lélegeztető géppel tolják be a bírósági épületbe, nyaktól lefelé lebénult, és azt kéri a bíraktól, engedélyezzék férjének, hogy kikapcsolja a gépét, mert ő nem szeretne már tovább élni, de mivel le van bénulva, ezért ő képtelen a gép kikapcsolására. Szerintem ez a döntés annyira kemény, s ha az ember eljut arra a pontra, hogy józan ésszel azt mondja: köszönöm, de nekem ebből elegendem van, akkor szerintem engedni kellene méltóságteljesen elmenni.

A bíróságok egyre-másra utasították el, mígnem nemrégiben valamelyik fellebbviteli bíróság nem engedélyezte, de a Legfelsőbb Bíróság még nem egyezett bele. Kíváncsi leszek, hogyan döntenek. Nagyon sajnálom szegényt, egy kedves arcú, ám meggyötört asszony, aki szeretne végre véget vetni szenvedéseinek. Szerintem joga lenne hozzá.

3.

Lehet, hogy leegyszerűsítsem a dolgokat, de ha Isten a kőtáblára azt írta, hogy ne ölj, akkor azt komolyan gondolta, és később sem volt ezzel ellentétes kinyilatkoztatás. A szeretet parancsolata ezt nem ütheti!

Én komolyan gondolom, hogy a Gonosz is befolyásolja tetteinket. Inkább tehát arról lehet szó, hogy az aktív eutanázia a kísértés kategóriájába illesztve hozható kapcsolatba az Isten szándékával. Persze a döntés, mert szabad akaratból éljük meg a földi életet (de nem szabad akaratunkból születünk és halunk), a mi kezünkben van, és azáltal a mi hitünk méretik meg.

Nem szabadna egy napon említeni a klónozást és az atomenergiát! Mindig rosszul sült el, ha az ember Teremtőt akart játszani. Hiszek abban, hogy a tudomány sok hasznos dologgal segíti életünket, de az élőlények evolúcióját befolyásolni nem szabadna. Lehet – és meg is tették – a tenyészállatok tulajdonságait okos tenyésztési technikákkal fejleszteni. De amikor már belenyúlunk a gének tulajdonságaiba (lehet, hogy rosszul fogalmazok, nem vagyok biológus), akkor olyan területre tévedünk, ami által mi is lettünk, tehát nem a mi dolgunk.

Az atomenergia, az űrtechnika, egyáltalán minden, ami az emberi életet segítheti, jó, de az nem jó, ha az élet jegyeibe beleavatkozunk.

4.

Csak egy ponton akarok hozzászólni, ott, hogy a génebézészet meghaladja az ember felhatalmazását. Persze értem én az érvelést, és hallottam már erről előadást nem vallásos filozófustól is, aki szintén oda jutott, hogy itt valami etikai probléma van, amivel legalábbis foglalkozni muszáj. Ugyanakkor van egy cinikus mondás, hogy „fejlődés ellen nincs orvosság”. Ha az emberiség tudománya eljutott arra a szintre, hogy képes belepofázni a gének világába, és mesterségesen meghosszabbítani az életet, akkor borítékolni lehet az eredményt: MEG FOGJÁK CSINÁLNI. Innen már csak egy lépés a Mátrix világa a fürdőkádban ázó agyakkal és elektródákkal. Én is rossznak tartom, én is ellenzem, én is irtózom a gondolatától, de hát ez nem ennek a kérdése. Ha nem csinálják meg a nem annyira rossz emberek a „jó cél” érdekében, akkor megcsinálják a nagyon rossz emberek nagyon rossz cél érdekében. De ez nem újdonság. Mindig volt az emberiségnek „klónozás”-problémája.

Most már vigyorgunk azon, hogy az 1800-as években kapával-kaszával mentek a parasztok a gőzmozdonyok, meg összetörték a gépeket a munkások. Akkor ez az ő számunkra éppilyen akut probléma volt, mint most nekünk ezek. Mert ki mondja meg, hol a határ, ahol már úgymond a Teremtő felségterületére tévedünk? Hát nem az Ő felségterülete az egész világ?

5.

Tegnap olvastam a BBC-n egy cikket. Itt egy felmérésről van szó. Nagy-Britanniában az emberek 80 százaléka szerint engedni kellene, hogy az orvos eutanáziát gyakorolhasson, 54 százalék pedig azt vallja, hogy ezt akár a beteg egyik családtagja is megtehetné. Ezek azért elég megdöbbentő számok. Kíváncsi lennék, ha a kérdést Magyarországon szavazásra bocsátanák, hány ember támogatná az eutanáziát.

Pár hónapja egyik lelkész kollégám mesélt arról, hogy óriás snauzer kutyája, aki tizenkét éven át leghűségesebb barátja volt, valami rettenetes kórt kapott el, úgyhogy már mozdulni sem bírt. Ott feküdt az előszobában, és csak a tekintete árulta el érzelmeit. Nem volt szíve átsegíteni őt a túlvilágra. Kimúlt persze magától szegény. Nem sokkal később édesapám mondta el szomorú történetét az ő hűséges öreg keverék farkaskutyájáról. A család rábeszélte az injekcióra. Belement. Azóta sem tudta megbocsátani magának.

Bocs, mert én alapvetően liberális szemlélettel közelítettem a témához, de ezeket a gondolataimat sem akartam eltitkolni. Mert mi, liberálisok, már csak ilyenek vagyunk. Nem szeretjük az ideologizálást és az előre gyártott válaszokat. Még magunkban is hajlandóak vagyunk kételkedni.

P.s. Remélem, nem lesz vita abból, hogy állati példákat hoztam fel, mert annak külön vitaforumot kéne nyitni.

6.

Két éve a 94 éves édesapám – több betegségéből kifolyóan nagyon rossz állapotba került. Többször elmondta, hogy nem akar kórházba kerülni és ott meghalni (akkor még tisztában volt állapotával, ő, aki világeletemben nagyon mozgékony, tevékeny ember volt, nehezen viselte az egyhelyben üldögélést, fekvést, olvasni sem tudott már).

Egyik húgunk nagy nehezen rábeszélte, és végül bevitték a kórházba, ahonnan 48 óra múlva egy magáról alig valamit tudó roncsot vittünk haza. (A drasztikus vízajtás teljesen megzavarta a szervezetét és a tudatát is.) Még 4 hónapig vegetált otthon, tiszta pillanataiban azt kérdezte: minek? Ez már nem élet.

Nagyon kegyetlen voltam én, aki azt mondtam neki, legyen az, amit Ő akar! – Ami neki rendeltetett, mert minden orvos megmondta, hogy csak tüneti kezelést tudnak adni, javulás nem várható. Egyébként én meghagytam a fiamnak, hogy ilyen esetben hagyják az Úristenre a sorsom elrendezését, ne hagyjanak életben tartani. Tudom, hogy ez talán nem az eutanázia, de ebbe a témakörbe tartozik, és tudni szeretném, Ti mit tennétek egy ilyen helyzetben.

7.

Idén január elsején Hollandiában, a világon elsőként legalizálták a kegyes halál, azaz az eutanázia intézményét, ezzel megadva a súlyosan betegeknek, hogy befejezhessék életüket, ha már nem bírják tovább a szenvedést.

Egy magyarországi törvényjavaslat szerint a holland mintát kellene hazánkban is követni: ha a beteg bármikor nyilatkozna arról, hogy le akar mondani az életmentő beavatkozásokról, azt az orvosoknak tiszteletben kellene tartaniuk.

Bár a gyógyíthatatlan betegekkel foglalkozó ápolók támogatnák a törvényt, a katolikus egyház álláspontja szerint ez ellentétben áll a bibliai parancsolatokkal, s embergyilkosság. Hollandiában 1973-ban alakult meg az Eutanázia Társaság, miután egy orvosnőt súlyosan beteg édesanyjának megöléséért bíróság elé állítottak (Boven doktornő egy hét felfüggesztett börtönt kapott egy év próbaidővel). A tárgyaláson – amely precedens értékűvé vált – a bíróság kimondta, hogy a holland orvosok automatikusan mentesülnek a holland büntetőtörvény 293-as paragrafusa alapján indítható vád alól (ez tiltja az eutanáziát), amennyiben a beteg gyógyíthatatlan; fizikai vagy szellemi szenvedése embertelen; vagy határozottan kérte, hogy életének vessenek véget vagy segítsenek szenvedése megszüntetésében; vagy mert haldoklik, és nagyon közel van a halálhoz.

Hollandiában a törvények kidolgozottsága elősegíti, hogy a lehetőségekhez mérten a lehető legkifinomultabb kontroll alá kerüljön a betegek, ápolók és orvosok kapcsolata. Maga a halálba segítés rituáléja is kidolgozott: ideje van a végső döntésnek (amely természetesen meggondolható és visszavonható), az elbúcsúzásnak és a távozásnak.

Az eutanázia így semmiképpen sem egy ember döntése és magányos cselekedete, hanem egy egész csoporté, beleértve a beteg hozzátartozóit is, akiknek ezáltal jelentősen könnyebb lesz a gyászt elviselniük és lezárniuk.

S éppen, mert meghatározott körülmények között – de csakis így – megengedett az eutanázia, sokkal kisebb a lehetősége annak, hogy bárki a saját, egyéni belátása alapján, akár őszinte szánalomból, akár egyéb okból mások halálba segítése mellett döntsön. Hollandia példája azt az egyébként közhelyes lélektani alaptételt bizonyítja, hogy a problémák elfojtása, szőnyeg alá söprése helyett ezek feldolgozása, szabályozása, kanalizálása jóval hatékonyabb, értelmesebb és egyúttal humánusabb megoldásokhoz vezet.

